

นักสำรวจบนหน้ากระดาษ
ผู้แสวงหาความรู้และภูมิปัญญามาบรรณาการนักอ่าน

G Y P Z Y

GYPZY

The Iliad
อีเลียด มหาศึกกรุงทรอย

โฮเมอร์: ประพันธ์
ชาмуเอล บัตเลอร์: ฉบับร้อยแก้วภาษาอังกฤษ
ไอริสา ชันศิริ: แปล
ราคา 580 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
โฮเมอร์.

The Iliad อีเลียด มหาศึกกรุงทรอย.-- กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป, 2569.

472 หน้า.

1. วรรณกรรมอังกฤษ. I. ไอริสา ชันศิริ, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

820

ISBN 978-616-301-848-9

© ข้อความและรูปภาพในหนังสือเล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558
การคัดลอกส่วนใดๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ไม่ว่าในรูปแบบใดต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน
ยกเว้นเพื่อการอ้างอิง การวิจารณ์ และประชาสัมพันธ์

บรรณาธิการบริหาร	: คราวุฒิ เกนุ้ย
บรรณาธิการอาวุโส	: สุรัชย์ พิงชัยภูมิ
หัวหน้ากองบรรณาธิการ	: ชยพฤกษ์ กองจันทร์
กองบรรณาธิการ	: คณิตา สุดราม พรณิกา ครโสภา พิมพ์กานต์ เดชประสิทธิ์ศักดิ์
พิสูจน์อักษร	: ภาณุพงศ์ เขยชื่น
รูปเล่ม	: Evolution Art
ออกแบบปก	: Wrongdesign
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด	: นุชนันท์ ทักษิณบัณฑิต
ผู้จัดการฝ่ายการตลาด	: ชิตพล จันสด
ผู้จัดการทั่วไป	: เวชพงษ์ รัตนมาลี
พิมพ์ที่	: บริษัท วิชั่น พรีเมส จำกัด โทร. 0 2882 9981-2
จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย	: บริษัท ยิปซี กรุ๊ป จำกัด เลขที่ 37/145 รามคำแหง 98 แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0 2728 0939 โทรสาร 0 2728 0939 ต่อ 108 www.gypsygroup.net www.facebook.com/gypsygroup.co.ltd LINE ID: @gypzy

สนใจสั่งซื้อหนังสือจำนวนมากเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา สำนักพิมพ์ลดราคาพิเศษ ติดต่อ โทร. 0 2728 0939

The Iliad

อีเลียด มหากึฏกกรงทรอย

โดย
โฮเมอร์

จากฉบับร้อยแก้วภาษาอังกฤษโดย
ซามูเอล บัตเลอร์

ไอริส ชันศิริ
แปลและเรียบเรียง

คำนำสำนักพิมพ์

...เมื่อโล่ปะทะกับโล่ และหอกปะทะกับหอกในสมรภูมิจันตึกเดือด เสียง
ย่ำเท้าของไพร่พลจำนวนมหาศาล ฝุ่นลอยคลุ้งขึ้นไปถึงสรวงสวรรค์ เสียง
คร่ำครวญยามใกล้สิ้นลมของผู้ถูกลังหารและเสียงร้องตะโกนประกาศชัยชนะ
ของผู้สังหาร ผืนดินแปรเปลี่ยนเป็นสีแดงเพราะโลหิต และความตายอันดำมืด
ทาบทับลงบนดวงตาของเหล่านักรบคนแล้วคนเล่า...

นี่คือเรื่องราวการต่อสู้ในสงครามครั้งยิ่งใหญ่ระหว่างกองทัพกรีก
และกองทัพทรอย การประจันหน้ากันของเหล่าวีรบุรุษและนักรบของทั้งสอง
ฝ่าย โดยชนวนเหตุแห่งสงครามมาจากหญิงงามผู้มีนามว่าเฮเลน ชายาของ
เมเนเลอัส กษัตริย์แห่งสปาร์ตา ซึ่งถูกเจ้าชายปารีสลักพาตัวนางมายังเมือง
ทรอย อากาเมมนอน ราชาแห่งดินแดนกรีกทั้งหมด ผู้เป็นเซซซุสของเมเนเลอัส
จึงรวบรวมกองทัพกรีกและพันธมิตร ยกทัพเรือนับพันลำมาตีเมืองทรอยเพื่อ
ทวงคืนตัวนางเฮเลนและศักดิ์ศรีให้แก่อนุชา อันเป็นที่มาของสงครามกรุงทรอย
ที่ยืดเยื้อยาวนานถึงสิบปี

มหากาพย์อีเลียด (*Iliad*) คือผลงานอันทรงพลังและยิ่งใหญ่ของโฮเมอร์
กวีเอกแห่งโลกกรีกโบราณ *อีเลียด* (และ*โอดิสซีย์*) มีความสำคัญต่ออารยธรรม
ตะวันตก เป็นรากฐานในการทำความเข้าใจงานศิลปะและวรรณกรรมตะวันตก
ตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทุกวันนี้งานศิลปะแบบตะวันตกส่วนหนึ่งก็
ยังคงอาศัยแรงบันดาลใจจาก*อีเลียด*และ*โอดิสซีย์*อยู่ รวมไปถึงวรรณกรรม
ภาพยนตร์ และซีรีส์ นอกจากนี้ เนื้อหาในมหากาพย์*อีเลียด*ยังทันสมัยทันสมัย
อยู่เสมอไม่ว่าเวลาจะผ่านมานานเท่าใด อย่างเรื่องชะตากรรมของอิลลิส ถ้า
เป็นเรา เราจะเลือกชีวิตที่ยืนยาวจนแก่เฒ่าแต่ไร้เกียรติยศไร้ชื่อเสียง หรือ
เลือกมีชีวิตที่แสนสั้นแต่มีชื่อเสียงขจรขยายในฐานะวีรบุรุษและได้รับเกียรติยศ
ชั่วนิรันดร์ ประเด็นเรื่องความโหดร้ายของสงครามก็เช่นกัน จากสงครามกรุง

ทรอย มาจนถึงทุกวันนี้มนุษย์ก็ยังเช่นฆ่าประหัตประหารกันทั้งที่ไม่เคยรู้จักกัน
มาก่อนในสงครามเช่นเดิม จึงไม่ใช่เรื่องน่าประหลาดใจที่มหากาพย์*อีเลียด* ยัง
คงได้รับการแปลและเล่าขานซ้ำแล้วซ้ำเล่ามาหลายศตวรรษ

สำนักพิมพ์ยิปซี มีความภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้นำเสนอ *อีเลียด: มหาคีกรุงทรอย* เล่มนี้สู่สายตาผู้อ่าน โดย ไอรินา ชันศิริ แปลและเรียบเรียงจาก
ต้นฉบับของ ซามูเอล บัตเลอร์ ผู้แปลและถอดความเป็นฉบับร้อยแก้วภาษาอังกฤษ เพื่อทุกท่านจะได้ตื่นตาตื่นใจไปกับฉากอันยิ่งใหญ่ของสมรภูมิรบอัน
ดุเดือดเลือดพล่านที่มีทั้งวีรบุรุษครึ่งเทพและเจ้าชายนักรบของทั้งสองฝ่ายที่
ทำหั่นประจัญบานกันด้วยเกียรติยศศักดิ์ศรีและความซื่อสัตย์ทวาทดล้วยปะปน
กันไป โดยทั้งสองฝ่ายต่างก็มีเทพคอยช่วยเหลือ และหลายครั้งทวยเทพก็ลง
ไปสู้รบในสมรภูมิของมนุษย์เสียเอง ใช้พลังวิเศษของเทพช่วยให้ฝ่ายที่ตัวเอง
ชื่นชอบและหนุนหลังอยู่ได้เปรียบ ขณะที่โจฟ-เทวราชาของทวยเทพทั้งปวงแห่ง
โอลิมปัสคอยเฝ้าป้องกันการอยู่เบื้องบน

การสู้รบของกองทัพทั้งสองฝ่ายจะดำเนินและพลิกผันไปอย่างไร วีรบุรุษ
คนใดบ้างที่ได้ไปสู่นิवासสถานแห่งเฮดีส ใครบ้างที่ยังเหลือรอดชีวิตอยู่ เฮกเตอร์
ผู้เกรียงไกรจะยืนหยัดปกป้องกรุงทroyไว้ได้นานเพียงใด ความดั่งแค้นและ
โทสะของอคิลลีสจะนำหายนะและความสูญเสียมาสู่ชาวทroyมากเพียงใด...

บัดนี้ ขอเชิญทุกท่านดื่มด่ำกับมหากาพย์ตำนานการสู้รบระหว่างกองทัพ
กรีกกับกองทัพทroy นี่คือสุดยอดวรรณกรรมคลาสสิกของโลกที่ทุกท่านควร
ได้อ่าน

สำนักพิมพ์ยิปซี

คำนำผู้แปล

ผู้แปลได้ทำความรู้จักกับมหาวิทยาลัยกรุงทรวงย เฮเลน ปารีส อติลลิส เฮกเตอร์ และยูลิสซีส์อย่างจริงจังเป็นครั้งแรกขณะที่มีอายุ 19 ปี กำลังเริ่มต้นเรียนเอกภาษาและวรรณคดีอังกฤษที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในครั้งนั้น ผู้แปลและเพื่อนร่วมเอกที่มีกันอยู่ไม่ถึง 20 ชีวิต ได้ทำความรู้จักกับสงครามกรุงทรวงยและเหล่าตัวละครในตำนานผ่านคำบอกเล่าของอาจารย์ และตำราเรียนที่สรุปเหตุการณ์ ประวัติความเป็นมาเป็นไป และอุปนิสัยของตัวละครแค่พอสังเขป แต่ก็เพียงพอให้พวกเราต๋อยอดไปสู่การอ่านตัวบทอื่นๆ ต่อไปในอนาคตตามหลักคิดที่ว่ามหากาพย์*อีเลียด*โดยมหากวีโฮเมอร์คือ “รากฐาน” ของวรรณกรรมตะวันตกแทบจะทั้งหมด

หาก*อีเลียด*คือรากฐานของการเรียนรู้วรรณคดีแล้ว คำสั่งสอนและการอบรมบ่มเพาะของอาจารย์ทุกท่านในเวลานั้นก็คงจะเป็นรากฐานของชีวิตและการทำงานของผู้แปลในเวลาต่อมา การเรียนวรรณคดีไม่เพียงแต่สอนให้มองลึกลงไปในภาษาและเรื่องราว แต่ยังฝึกให้รู้จักใช้ชีวิตด้วยหัวใจที่เปิดกว้าง และรับฟังความเห็นจากมุมมองอื่นผ่านการสอนวิธีตีความและวิจารณ์งานเขียน บันเทิงคดี การเรียนวรรณคดีสอนให้รู้ว่า กวีหนึ่งบท เรื่องสั้นหนึ่งเรื่อง หรือหนังสือหนึ่งเล่มไม่ได้มีวิธีตีความเพียงหนึ่งเดียว หลายคนอ่าน หลากความหมาย เพราะคนเรามีประสบการณ์และพื้นฐานชีวิตที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับชีวิตที่เราต้องพบเจอผู้คนมากมาย หลากหลาย และแตกต่าง หัวใจที่เปิดกว้างและพร้อมรับฟังความเห็นที่แตกต่างจากของเราจะช่วยให้เราใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบและเป็นสุข

การแปลมหากาพย์*อีเลียด*จากฉบับร้อยแก้วที่ถอดความโดยชาโมเอล บัตเลอร์ คือการอ่าน ตีความ และแปลความจากความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้แปล หากเราเห็นต่างกันในเรื่องใด ก็ขอให้ผู้อ่านได้โปรดเปิด

หัวใจให้กว้าง และมองงานแปลชิ้นนี้ในฐานะการอ่านและการตีความจากอีกมุมมองหนึ่ง เพราะนี่คือเป้าหมายอย่างหนึ่งของการอ่านและการวิจารณ์งานวรรณกรรม หากทุกคนอ่านแล้วเห็นตรงกันไปหมด เส้นทึบของงานวรรณกรรมคงจะหายไปครึ่งหนึ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้แปลขอขอบพระคุณ รศ.แดงต้อย มาลาสิทธิ์ รศ.ดร.ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา ผศ.ตระการ กัลยาณันท์ ผศ.ดร.ศิวาภรณ์ นาคะชัย และ ดร.ประภาศรี เครเมอร์ ขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ช่วยให้ลูกศิษย์คนนี้รักและเข้าใจวรรณคดี อีกทั้งยังได้รู้ว่าเราเรียนวรรณคดีไปเพื่ออะไร

ไอรินา ชันศิริ

มีนาคม 2568

สารบัญ

หมายเหตุว่าด้วยชื่อเทพ	10
บทที่หนึ่ง	13
บทที่สอง	33
บทที่สาม	59
บทที่สี่	71
บทที่ห้า	87
บทที่หก	113
บทที่เจ็ด	129
บทที่แปด	143
บทที่เก้า	161
บทที่สิบ	181
บทที่สิบเอ็ด	197
บทที่สิบสอง	223
บทที่สิบสาม	237
บทที่สิบสี่	261
บทที่สิบห้า	277

บทที่สิบหก	299
บทที่สิบเจ็ด	325
บทที่สิบแปด	347
บทที่สิบเก้า	365
บทที่ยี่สิบ	377
บทที่ยี่สิบเอ็ด	391
บทที่ยี่สิบสอง	409
บทที่ยี่สิบสาม	425
บทที่ยี่สิบสี่	451

หมายเหตุว่าด้วยชื่อเทพ

หนังสือ *อีเลียด* และ *โอดิสซีย์* ฉบับสำนักพิมพ์ยิปซี แปลและเรียบเรียงจากฉบับภาษาอังกฤษของชามูเอล บัตเลอร์ ซึ่งเลือกใช้ชื่อเทพหลายองค์ในรูปแบบโรมันเป็นหลัก เทนชื่อกรีกที่ผู้อ่านในปัจจุบันอาจคุ้นเคยมากกว่า

และแม้ฉบับของบัตเลอร์ จะใช้ชื่อเทพแบบโรมัน แต่เนื้อเรื่อง ตัวละคร และบริบทโดยรวมยังคงอ้างอิงจากมหากาพย์กรีกโดยตรง กล่าวคือ โลกของ *อีเลียด* และ *โอดิสซีย์* ยังคงเป็นโลกของกรีกโบราณ เพียงแต่การเรียกชื่อเทพเป็นไปตามขนบการแปลภาษาอังกฤษในยุคของบัตเลอร์ ซึ่งนิยมใช้ชื่อแบบโรมัน เนื่องจากเป็นชื่อที่ผู้อ่านและนักวิชาการตะวันตกในสมัยนั้นคุ้นเคยกันอย่างแพร่หลาย

อย่างไรก็ตาม เทพกรีกและเทพโรมันมิได้เหมือนกันทุกประการ แม้เทพหลายองค์จะมีบทบาทและคุณลักษณะใกล้เคียงกันก็ตาม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้สะดวกขึ้น และไม่สับสนระหว่างชื่อที่ปรากฏในเรื่องกับชื่อกรีกที่คุ้นเคย ทางสำนักพิมพ์จึงได้จัดทำตารางเทียบชื่อเทพกรีกและโรมันไว้ด้านล่างนี้

ตารางเทียบชื่อเทพกรีกและโรมัน

ชื่อกรีก	ชื่อโรมัน	บทบาท
ซุส	โจฟ	เทพผู้ทรงอำนาจสูงสุด ราชาของเหล่าทวยเทพ ผู้ควบคุมพายุ ลมฟ้า อากาศ และสายฟ้า
เฮรา	จูโน	มเหสีเอกของโจฟ ราชีนีแห่งทวยเทพ
โพไซดอน	เนปจูน	เทพแห่งสายน้ำและท้องทะเล
ดีมีเทอร์	เซเรส	เทพีแห่งการเก็บเกี่ยว และเกษตรกรรม

ชื่อกรีก	ชื่อโรมัน	บทบาท
เอเรส	มาร์ส	เทพแห่งการศึกสงคราม
เฮอร์มีส	เมอร์คิวรี	เทพแห่งการเจรจา และเทพผู้ส่งสาร ขึ้นชื่อเรื่องความแคล่วคล่องว่องไว
เฮฟาเอสตัส	วัลแคน	เทพเจ้าชาพิการ บุตรแห่งจูปีเตอร์และจูโน เทพแห่งไฟ เชี่ยวชาญด้านการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชุดเกราะ ดาบ และอุปกรณ์การเกษตร
อโฟรไดที	วีนัส	เทพีแห่งความรักและความงาม
อธีนา	มินิเอร์วา	เทพีแห่งสงคราม สติปัญญา ความรู้ และความยุติธรรม
อพอลโล	อพอลโล	เทพแห่งดนตรี กวี ธนู การพยากรณ์ และการแพทย์ และเทพแห่งอาทิตย์ เขาเป็นบุตรของโจฟกับเทพีลีโตและเป็นน้องชายฝาแฝดของไดอานา
อาร์เทมิส	ไดอานา	เทพีแห่งการล่าสัตว์ พรหมจรรย์ และดวงจันทร์
โครนอส	แซตเทิร์น	มหาเทพ บิดาผู้ชั่วร้ายของจูปีเตอร์ พลูโต และเนปจูน เขาถูกปราบและจองจำโดยจูปีเตอร์
เพอร์เซโฟนี	โพรเซอร์พิน	ราชินีแห่งยมโลก มเหสีของเฮดีส
พิวรี	เฮอร์นิส	เหล่าเทพที่คอยลงทัณฑ์ผู้กระทำความผิด และพวกนางยังสามารถก่อให้เกิดความมอดอยากและโรคภัยด้วย
ไดโอนีซุส	แบกคัส	เทพเจ้าแห่งความอุดมสมบูรณ์และไวน์

“เมื่อเกียรติยศสำคัญกว่าชีวิต”

I

การทะเลาะวิวาทระหว่างอคาเมมอนและอคิลลีส/อคิลลีสดอนตัว
จากสงครามและสงเททิส มารดาของเขาขึ้นไปขอให้โจฟช่วยพวก
ทรอย/วิวาทะระหว่างโจฟ¹ และเทพีจูโน² ณ เขาโอลิมปัส³

ข้า“ขออัญเชิญเหล่าเทพีจากสวรรค์ชั้นฟ้า โปรดลงมาสถิตอยู่กับข้า
เพื่อเล่าขานเรื่องราวความขุ่นเคืองของอคิลลีส บุตรแห่งพีลิวส ซึ่งนำพา
ความทุกข์ระทมมานับการมาสู่ชาวกรีก วิญญาณผู้กล้ามากมายต้องลงไปพบ
เฮตีส⁴ ในยมโลกก่อนเวลาอันควร วีรบุรุษมากมายต้องกลายเป็นอาหารของ
พวกสุนัขและพวกแร้งตามประสงค์ของโจฟนับตั้งแต่วันที่อคาเมมอน บุตรแห่ง
เอเทรียสและราชันแห่งมนุษย์กับอคิลลีส ผู้ยิ่งใหญ่วิวาทบาดหมางกัน

แล้วเทพองค์ใดกันเล่าที่เป็นชนวนเหตุแห่งการวิวาทครั้งนี้ อพอลโล⁶
บุตรแห่งโจฟและลีโตคือผู้ที่ทำให้อคิลลีสบาดหมางกับอคาเมมอน เทพ

¹ โจฟ คือ อีกชื่อหนึ่งของเทพเจ้าจูปีเตอร์หรือเทพซุสในปกรณัมกรีก จูปีเตอร์คือเทพผู้ทรงอำนาจสูงสุด เป็นบิดาและ
ราชาของทวยเทพ

² เทพีจูโน หรือเทพีเฮราในปกรณัมกรีก เป็นมเหสีเอกของจูปีเตอร์และได้ชื่อว่าเป็นราชินีแห่งทวยเทพทั้งปวง

³ เขาโอลิมปัส คือ ที่พำนักของเหล่าเทพตามตำนานกรีกและโรมัน ภูเขาสูงนี้ตั้งอยู่ในประเทศกรีซและเป็นภูเขาที่สูง
ที่สุดในประเทศ

⁴ “ข้า” ในที่นี้หมายถึงมหากวีโฮเมอร์ ผู้บอกเล่าเรื่องราวมหากวีกรรทรงรอยแบบมุขปาฐะ

⁵ เฮตีส หรือพลูโต คือ เทพเจ้าผู้ปกครองยมโลก

⁶ เทพอพอลโล คือ เทพแห่งดนตรี กวี รัช การพยากรณ์ การแพทย์ และเทพแห่งอาทิตย์ เขาเป็นบุตรของโจฟกับเทพี
ลีโตและเป็นน้องชายฝาแฝดของไดอานา หรืออาร์เทมิสในปกรณัมกรีก

อพอลโลไม่พอใจราชาอากาเมมนอน จึงส่งโรคหาลงมาโจมตีไพร่พลกองทัพกรีก ด้วยว่าราชาอากาเมมนอน บุตรแห่งเอเทรียอุสตูหมิ่นไครซีส นักบวชแห่งอพอลโล ก่อนหน้านี้ ไครซีสเดินทางมายังกองทัพกรีกพร้อมด้วยค่าไถ่ก้อนโตเพื่อขอไถ่ตัวบุตรของตน นอกจากนั้นเขายังถือคทาแห่งอพอลโลที่คล้องมาลัยแห่งการวิงวอนมาด้วย ไครซีสอ่อนวอนพวกกรีกโดยเฉพาะบุตรแห่งเอเทรียอุสทั้งสองที่มีอำนาจเหนือไพร่พลทั้งกองทัพ

“บุตรแห่งเอเทรียอุสทั้งสอง” ไครซีสคร่ำครวญ “และชาวกรีกทั้งหลาย ขอทวยเทพที่พำนักอยู่ ณ โอลิมปัสอำนวยการให้พวกท่านทำลายนครแห่งเพรียม⁷ ได้สำเร็จด้วยเถิด และขอให้พวกท่านเดินทางกลับถึงบ้านอย่างปลอดภัย แต่ได้โปรดปล่อยธิดาของข้าและรับเอาค่าไถ่ตัวนางไปเพื่อเห็นแก่อพอลโล บุตรแห่งโจฟเถิด”

เมื่อได้ฟังเช่นนั้นแล้ว ไพร่พลกรีกและพันธมิตรก็ล้วนเห็นพ้องต้องกันว่า ควรเห็นแก่นักบวชผู้นี้และรับเอาค่าไถ่ที่เขานำมามอบให้ ทว่าราชาอากาเมมนอนหาได้คิดเห็นเช่นนั้นไม่ เขากล่าววาทะร้ายดูดนตอไครซีสและขับไล่ไสส่งนักบวชเผ่าอย่างหยาบคาย “ตาเฒ่า” อากาเมมนอนกล่าว “อย่ามาเที่ยวอ้อยอิ่งอยู่ใกล้กองเรือของเรา และจงอย่าได้กลับมาที่นี่อีก คทาเทพเจ้าและมาลัยของเจ้านั้นไร้ค่า ข้าจะไม่ยอมปล่อยนางไปเป็นอันขาด นางผู้นี้จะต้องแก่ชราคารีเรือนของข้าที่อาณาจักรอาร์กอส⁸ ห่างไกลจากบ้านเกิดเมืองนอนของนาง ง่วนอยู่หน้าหูกทอผ้า และปรนนิบัติข้าบนเตียงนอน เจ้าจงไปเสีย อย่าได้มากวนโทสะข้าอีก มิเช่นนั้นแล้ว หายนะจะต้องบังเกิดแก่เจ้าเป็นแน่”

ผู้เฒ่าไครซีสหวาดกลัวอากาเมมนอนจับใจ จึงต้องจำยอมทำตาม ไครซีสไม่ได้ปริปากพูดอะไรออกมาแม้แต่คำเดียว เขาเดินไปตามชายฝั่งทะเลที่ส่งเสียงดังกึกก้องกังวานและตั้งจิตอธิษฐานถึงเทพอพอลโล บุตรแห่งเททีสโด้ผู้เลอโฉม “โปรดสดับรับฟังข้าเถิด” เขาคร่ำครวญ “ข้าแต่องค์เทพแห่งคันศรเงินผู้ปกปัก

⁷ เพรียม คือ ราชาแห่งทรอย นครแห่งเพรียมจึงหมายถึงกรุงทรอยนั่นเอง

⁸ อาณาจักรอาร์กอส คือ อาณาจักรของอากาเมมนอน เสมือนเป็นศูนย์กลางการปกครองของกรีก

พิทักษ์เกาะไครซีและนครซิลลา¹⁰ อันศักดิ์สิทธิ์ ผู้ปกครองเกาะเทเนดอส¹¹ ด้วยอำนาจ โปรดสดับรับฟังข้าด้วยเถิดเทพเจ้าแห่งหนู¹² หากเห็นแก่ที่ตัวข้านี้เคยประดับประดาวิหารของท่านด้วยพวงมาลา หรืออย่างกระตุกโคนขาในไขมันวัว หรือเพะเพื่อถวายแด่ท่านแล้ว ก็ขอจงโปรดทำตามคำวิงวอนของข้า ส่งศพของท่านลงมาชำระแค้นที่ตัวข้านี้มีต่อพวกกรีกด้วยเถิด”

ไครซีสอธิษฐานเช่นนั้น และเทพอพอลโลก็รับฟังคำวิงวอนของเขา จึงลงมาจากยอดเขาโอลิมปัสด้วยความเดือดดาลพร้อมกับคันศรและกระบองธนู ลูกธนูในกระบอกกระหน่ำเสียงดังด้วยแรงโทสะที่สั่นไหวอยู่ในกายของเทพเจ้าองค์นี้ อพอลโลนั่งลงห่างจากกองเรือ พักตร์ถมึงทิ้งดูลูกค้าคนมีดมีด คันศรเงินดีดลั่นเสียงแห่งความตายเมื่อเทพเจ้าองค์นี้ยิงธนูไปท่ามกลางพวกมนุษย์เหล่านั้น เริ่มแรกนั้นอพอลโลสังหารพวกหล่อและสุนัขล่าเนื้อของคนเหล่านั้นก่อน แต่ยามนี้องค์เทพเจ้ากำลังเล็งธนูไปยังพวกไพร่พลกองทัพกรีก ผู้คนเหล่านั้นจึงพากันล้มตายลงเป็นอันมากจนเชิงตะกอนลุกไหม้อยู่ตลอดทั้งวัน

เทพอพอลโลยิงศรใส่ไพร่พลกองทัพกรีกและพันธมิตรอยู่ถึงเก้าวัน เมื่อล่วงเข้าถึงวันที่สิบ อคิลลีสก็เรียกทุกคนมาประชุมกัน เทพีจูนเป็นผู้ตัดสินใจให้เขาทำเช่นนั้น เพราะเมื่อนางได้เห็นชาวกรีกทุนทุรายยามใกล้สิ้นใจก็ให้รู้สึกเวทนาสงสารยิ่งนัก เมื่อทุกคนมารวมตัวกันตามคำเชิญแล้ว อคิลลีสจึงลุกขึ้นกล่าวแก่ที่ประชุม

“บุตรแห่งเอทรีอัส” เขากล่าว “ข้าคิดเห็นว่าพวกเราควรล่องเรือกลับบ้านเสียหากปรารถนาจะรอดพ้นจากหายนะครั้งนี้ สงครามและโรคภัยตัดกำลังเราในคราวเดียวกัน เราควรขอคำปรึกษาจากนักบวช หรือนักพยากรณ์ หรือไม่ก็ผู้ทำนายความฝัน (เพราะความฝันก็มาจากองค์ใจพเช่นกัน) ผู้ที่จะสามารถบอก

⁹ เกาะไครซีตั้งอยู่ในทะเลเอเจียนใกล้กับเมืองทรอยและเป็นที่ตั้งของวิหารแห่งเทพอพอลโล

¹⁰ เมืองซิลลาอยู่ใกล้กับกรุงธีบส์และเป็นที่ตั้งของวิหารแห่งอพอลโลเช่นกัน

¹¹ เกาะเทเนดอสมีอพอลโลเป็นเทพผู้พิทักษ์

¹² อพอลโลได้ชื่อว่าเป็นเทพเจ้าแห่งหนู เพราะสำหรับชาวกรีกแล้ว หนูคือสัญลักษณ์แห่งพลังในการทำนายชะตา บนเหรียญที่สลักภาพของอพอลโลจะมีหนูตัวอ้วนสลักอยู่ด้วย

เราได้ว่าโนนฟีนุสอพอลโล¹³ ถึงได้ขุนเคื่องเราปานนี้ เป็นเพราะเราผิดคำสัตย์สาบานใด หรือมิได้ทำพิธีบูชาัญญหรือไม่ แล้วเทพอพอลโลจะยอมรับแกะกับแพะบริสุทธิ์จากเราและปิดเป้าโรคภัยนี้ให้พ้นไปจากเราหรือไม่”

พอกล่าวจบอคิลลีสก็นั่งลง แล้วคัลคัส บุตรแห่งเชสเตอร์ ผู้ปราดเปรี๊ยะที่สุดในหมู่โอรและล่วงรู้ทุกสิ่ง ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตก็ลุกขึ้นกล่าวบ้าง เขาคือผู้ที่ชี้แนะให้ชาวกรีกและพันธมิตรล่องเรือมายังอีลีอุส¹⁴ ด้วยการกล่าวคำทำนายตามที่ฟีนุสอพอลโลดลใจ ยามนี้เขากล่าวแก่ทุกคนด้วยความจริงใจและเจตนาอันดี

“อคิลลีส ผู้เป็นที่รักแห่งสรวงสวรรค์ ในเมื่อท่านขอให้ข้าบอกเล่าถึงความขุนเคื่องใจของเทพอพอลโล ข้าก็จะทำเช่นนั้น แต่ขอท่านได้โปรดให้คำมั่นแก่ข้าเสียก่อนว่า จะยืนหยัดปกป้องข้าอย่างสุดกำลังทั้งกายและวาจา เพราะข้ารู้ว่าหากพุดออกไปแล้วจะต้องสร้างความขุนเคื่องให้ผู้มีอำนาจราชศักดิ์ที่ปกครองกรีกอยู่ ผู้ที่ชาวกรีกทั้งมวลล้วนสยบยอมให้ สามัญชนยอมมีอาชยืนหยัดต่อกรกับโทษแห่งราชาได้ แม้ยามนี้ราชาผู้นั้นอาจจะกล้ากลืนผืนข่มความไม่พึงใจเอาไว้ แต่ก็จะมีพมพักความคิดแก่แค้นเอาไว้จนกว่าจะถึงคราได้ชำระแค้น ฉะนั้นโปรดตรองดูเถิดว่าท่านจะปกป้องข้าหรือไม่”

อคิลลีสกล่าวตอบว่า “อย่าได้กลัวไปเลย จงแถลงไขสิ่งที่ท่านได้ล่วงรู้มาจากสรวงสวรรค์เถิดคัลคัส ข้าขอสาบานต่อเทพอพอลโล ผู้ที่เจ้าสวดวิงวอนถึงและเป็นเจ้าของคำพยากรณ์ที่เจ้าจะเผยต่อหมู่เราว่า ชาวกรีกและพันธมิตรในกองทัพเรือของเราจะไม่แตะต้องท่าน ตราบใดที่ข้ายังมีชีวิตอยู่บนโลกนี้ไม่มีวันเป็นเช่นนั้นแน่ ต่อให้ท่านจะเอ่ยชื่อออกาเมนนอน ผู้ที่ยามนี้ทรงอำนาจราชศักดิ์มากที่สุดในหมู่ชาวกรีกก็ตาม”

เมื่อได้ฟังดังนั้นแล้ว โอรคัลคัสจึงกล่าวออกมาอย่างกล้าหาญว่า “เทพอพอลโล” เขากล่าว “หาได้ขุนเคื่องด้วยเรื่องคำสัตย์สาบานหรือการบูชาัญญไม่

¹³ ฟีนุส คือ ฉายานามของเทพอพอลโล หมายถึง ผู้เรืองรองสว่างไสว ซึ่งสอดคล้องกับตำแหน่งเทพเจ้าแห่งดวงอาทิตย์ของอพอลโล

¹⁴ อีลีอุส คือ อีกชื่อหนึ่งของเมืองทรอย

แต่เป็นด้วยเรื่องนักบวชของเขา ผู้ที่อกาเมมนอนหยามเกียรติด้วยการไม่ยอมคืนตัวบุตรให้ หนำซ้ำยังไม่ยอมรับค่าไถ่ตัวนางอีก ด้วยเหตุนี้พอพลโลจิ่งได้นำความวิบัตินี้มาสู่พวกเราและจะส่งสิ่งอื่นตามมาอีก องค์เทพเจ้าจะไม่ปลดปล่อยชาวกรีกให้พ้นจากโรคร้ายนี้จนกว่าอกาเมมนอนจะส่งตัวดรูณีนางนั้นคืนให้บิดาของนางโดยไม่คิดราคาค่างวดหรือค่าไถ่ใดๆ และต้องส่งเครื่องบูชาัญคักดีลธิธิไปให้นักบวชโครซิสผู้นั้นด้วย หากเราทำดังนี้แล้ว เทพพอลโลก็อาจหายขุ่นเคืองใจได้”

เมื่อกล่าวจบคัลคัสก็นั่งลง อกาเมมนอนผุดลุกขึ้นยืนอย่างโกรธเคืองทันที หัวใจของเขามีตดไปด้วยโทสะ ดวงตาวาวโรจน์ดังเปลวเพลิง เขาทำหน้าเหว่คิ้วขมวดใส่คัลคัสและกล่าวว่า “เจ้าโหราใจชั่ว เจ้าไม่เคยทำนายเรื่องของข้าในทางดีงามราบรื่นเลยแม้แต่ครั้งเดียว มีแต่ทำนายเรื่องเลวร้าย เจ้าไม่เคยมอบความสบายใจหรือทำประโยชน์อันใดให้แก่ข้า และยามนี้ เจ้ากำลังบอกกับชาวกรีกและพันธมิตรว่า เทพพอลโลได้นำพาโรคระบาดมาสู่หมู่เรา เพราะข้าไม่ยอมรับค่าไถ่ตัวดรูณีนางนี้ ธิดาแห่งโครซิส ข้าตั้งใจจะเก็บนางไว้ที่เรือนด้วยว่าข้ารักนางยิ่งกว่าโคลเทมเนสตรา มเหสีของข้าที่ละม้ายคล้ายคลึงกับนางทั้งรูปร่างและหน้าตา ปัญญาและความสามารถเสียอีก แต่หากจำเป็นแล้ว ข้าก็จะยอมส่งตัวนางคืนไป เพราะข้ายอมต้องการให้ไพร่พลของข้ามีชีวิตรอด แต่เจ้าต้องหารางวัลขึ้นอื่นมาทดแทนให้ข้า มิเช่นนั้นแล้วข้าจะเป็นเพียงผู้เดียวในหมู่ชาวกรีกที่ไม่ได้รับรางวัลอะไรเลย นั่นย่อมไม่ดีแน่ พวกเจ้าทุกคนก็เห็นอยู่ว่าข้าจะต้องเสียรางวัลของตนไป”

เมื่อได้ฟังเช่นนั้นอคลิสจึงกล่าวตอบไปว่า “บุตรแห่งเอทริอัสผู้สูงศักดิ์เกินใคร ท่านนี้ช่างละโมภเกินคน ชาวกรีกจะไปหารางวัลอื่นใดมาให้ท่านได้อีกเล่า เราไม่เหลือทรัพย์สินส่วนกลางใดให้แบ่งสันออกไปได้อีกแล้ว สิ่งที่เรายึดมาจากนครทั้งหลายหรือก็แจกจ่ายออกไปเป็นรางวัลจนหมดสิ้น เราจะเรียกเอารางวัลที่มอบไปแล้วกลับคืนมาก็ไม่ได้อีกเช่นกัน ท่านจงส่งตัวดรูณีนางนี้คืนให้แด่องค์เทพพอลโลเสียเถิด และหากโจฟอำนาจพรให้เราทำลายกรุงทรอยได้เมื่อใด เราจะชดเชยให้ท่านมากกว่านี้อีกสามสี่เท่า”

ราชาเกมมอนกล่าวว่า “อคิลลีส แม่เจ้าจะองอาจหาญกล้า แต่เจ้าไม่มีทางหลอกข้าได้หรอก ไม่มีทางที่เจ้าจะเอาชนะข้าได้ด้วยปัญญาและเจ้าไม่อาจโหม่งหัวใจข้าได้ เจ้าคิดจะเก็บรางวัลของตนเอาไว้แต่จะให้ข้านั่งอยู่เฉยๆ อย่างว่าง่ายทั้งที่เป็นฝ่ายสูญเสียและต้องยอมส่งตัวนางคืนไปตามบัญชาของเจ้าเช่นนั้นหรือ ชาวกรีกจะต้องหารางวัลที่สมน้ำสมเนื้อและสมใจข้ามาแลกมิเช่นนั้นข้าจะไปยึดเอารางวัลของเจ้ามาแทน หรือไม่ก็ของเอแจ็กซ์หรือยูลิสซีส¹⁵ ผู้ใดก็ตามที่เข้าไปหาที่กระโจมต้องได้เสียใจเป็นแน่ แต่เอาไว้เราก่อยมาชำระความเรื่องนี้กันทีหลัง ยามนี้จงลากเรือสักหนึ่งลำลงน้ำไปและหาคนเรือไปด้วยคนเครื่องบูชาบุญลงเรือนั้นและส่งตัวนางทรูณีไครซีอัสกลับไปพร้อมกัน ให้ผู้บัญชาการกองทัพสักคนคุมเรือไป จะเป็นเอแจ็กซ์ หรือโอดิเนนิอุส หรือจะเป็นตัวเจ้าเองก็ได้้อคิลลีส บุตรแห่งฟีลีส เพราะเจ้าคือนักรบผู้เกรียงไกร เราจะได้ทำพิธีสังเวยขอขมาเทพพอลโล”

อคิลลีสทำหน้าที่บั้งใส่อกาเกมมอนและกล่าวตอบไปว่า “ท่านนี้ช่างอวดดีและเห็นแก่ได้ แล้วเหล่าชาวกรีกจะทำตามบัญชาของท่านด้วยความรู้สึกเช่นไรไม่ว่าจะระหว่างการประชุมโคมติหรือการต่อสู้แบบประจันหน้า ที่ตัวข้ามาทำศึกคราวนี้ก็ไว้ว่าจะมีเรื่องแค้นเคืองอันใดกับชาวเมืองทรอย ข้าไม่ได้วิวาทกับพวกเขา พวกเขามีได้ปล้นชิงปศุสัตว์หรือม้าของข้า ไม่ได้ทำลายผลผลิตของข้าบนที่ราบอันอุดมแห่งแคว้นไฟอา¹⁶ ดินแดนของข้าขึ้นอยู่กับไกลจากของพวกเขามากนัก มีทั้งภูเขและทะเลที่ส่งเสียงก้องกังวานคั่นอยู่ จอมอวดดี! พวกเราติดตามท่านมาออกรบก็เพื่อท่าน หาใช่เพื่อตัวเราเองไม่ เรามาเอาคืนพวกทรอยเพื่อคนไริยางอายเช่นท่านและเพื่อเมเนเลอุส แต่ท่านกลับหลงลืมไปเสียสิ้นข้ายังมาข่มขู่ว่าจะชิงรางวัลที่ข้าออกแรงแลกมาและเหล่าบุตรแห่งกรีกได้มอบให้ข้า ไม่ว่ากรีกและพันธมิตรจะยึดนครอันมั่งคั่งแห่งหนใดของพวกเขาทรอยได้ ข้าก็ไม่เคยได้รับรางวัลที่ดีทัดเทียมกับท่าน ทั้งที่สองมือของข้านี้ได้ต่อสู้มากกว่า พอถึงคราวแบ่งปันสิ่งของที่ยึดมา ท่านก็จะได้ส่วนแบ่งมากที่สุด

¹⁵ ยูลิสซีส หรือโอดิสซุสในปรกรณกรีก

¹⁶ แคว้นไฟอาตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเทซาลีและเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของอคิลลีส

ทุกครั้งไป ส่วนข้า เมื่อกรำศึกเสร็จก็ต้องกลับมาที่เรือ ยอมรับสิ่งที่ได้รับมา และสำนึกในบุญคุณของท่าน แต่หากเป็นเช่นนั้นแล้ว ข้าก็จะกลับไปโฟอา ให้ข้า กลับบ้านไปพร้อมกับกองเรือของข้าเสียยิ่งดีกว่าอยู่ที่นี้ เพื่อคอยหาทองคำและของมีค่ามาให้ท่านอย่างไร้เกียรติไร้ศักดิ์ศรี”

พอได้ฟังอคลีสกล่าวเช่นนั้น อกาเมมνονก็ตอบว่า “อยากไปก็ไปเถิด ข้าไม่วังวนให้เจ้าอยู่ดอก ที่นี้ยังมีคนอื่นที่จะนำพาเกียรติยศมาสู่ข้าได้ และที่สำคัญยิ่งคือข้ามีโจฟ เทพแห่งปัญญา อยู่เคียงข้า ในที่นี้ไม่มีผู้ครองนครคนใด ที่น่าชิงชังเท่ากับเจ้าอีกแล้ว เจ้าคอยแต่จะหาเรื่องและตั้งตนเป็นอธิปไตยกับข้าอยู่รำไป เจ้ากล้าหาญ แล้วอย่างไรกันเล่า ที่เจ้าเป็นเช่นนั้น ก็มีใช้เพราะสวรรค์ดลบันดาล ดอกหรือ จงเอาเรือและพวกพ้องของเจ้ากลับไปปกครองชาวเมอร์มิดอน¹⁷ของเจ้าเถิด ข้าไม่สนใจทั้งเจ้าและโทษของเจ้า ในเมื่อพิบัสพอลโลทมาจะพรากไปใครซื่อสไปจากข้า เช่นนั้นข้าก็จะส่งนางลงเรือไปพร้อมกับลูกน้องของข้า แต่ข้าจะไปที่กระโจมของเจ้าและเอาตัวโบรซีอัส นางครุณผู้เป็นรางวัลของเจ้ามาแทน เจ้าจะได้รู้ว่าตัวข้านี้แข็งแกร่งกว่าเจ้ามากนัก อีกทั้งผู้อื่นจะได้ทวาดกลัวไม่หาญ มาตีตนเสมอหรือทัดเทียมข้าอีก”

เมื่อได้ฟังเช่นนั้น อคลีส บุตรแห่งฟีลิสก็จุนเจือ ในหัวใจข้างใน แผลงอกที่มีขนปกคลุมของเขานั้นกำลังลึกลงแล้วจะชักดาบออกมา ผลักคนอื่นให้ออกไปพ้นทาง และสังหารบุตรแห่งเอทรีอุสเสีย หรือจะหยุดตนเองเอาไว้ และระงับโทษที่มีลงก่อน ระหว่างที่เขากำลังสองจิตสองใจกลางดิ่งเอาดาบอันเกรียงไกรออกมาจากฝัก เทพีมีเนอร์วา¹⁸ก็ลงมาจากสวรรค์ (เทพีจูนส่งนางลงมาด้วยความรักที่มีต่อบุรุษทั้งสอง) และคว่ำผมสี่เหลี่ยมของอคลีส บุตรแห่งฟีลิสเอาไว้ เทพีมีเนอร์วาปรากฏกายให้เขาเห็นแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ผู้อื่นมิอาจมองเห็นนางได้ อคลีสหันหลังกลับไปมองด้วยความฉงนงงวย และเมื่อได้เห็นเปลวเพลิงที่สว่างโชติช่วงอยู่ในดวงเนตรของนาง เขาก็รู้ได้ในทันใด ว่านางคือเทพีมีเนอร์วา “โยท่านจึงมาอยู่ที่นี้” เขาถาม “ธิดาแห่งโจฟผู้ครองโล

¹⁷ ชาวเมอร์มิดอน คือ ชนเชื้อชาติหนึ่งที่อาศัยอยู่ในแคว้นเทสซาลียใต้การปกครองของกษัตริย์ฟีลิสบิดาของอคลีส

¹⁸ เทพีมีเนอร์วา หรืออธีนาในปกรณัมกรีก เป็นเทพีแห่งสงคราม สติปัญญา ความรู้ และความยุติธรรม

ท่านลงมาดูความจงหองอวดดีของอคาเมมโนน บุตรแห่งเอทรีอุส เช่นนั้น หรือ ข้าขอบอกท่านเลยว่า เขาจะต้องชดใช้ให้กับความอวดดีครานี้ด้วยชีวิต มันจะต้องเป็นเช่นนั้นแน่”

เทพีมีเนอร์วากล่าวตอบอิลีส์ว่า “หากเจ้าอยากรู้ ข้าลงมาจากสวรรค์ เพื่อบอกให้เจ้ารับโทษเอาไว จูโนเป็นผู้ส่งข้ามา นางห่วยโยเจ้าทั้งคู่ จงเลิก ทะเลาะเบาะแว้งกันเสียและเจ้าอย่าได้ชักดาบออกมา จะต่อว่าด่าทอเขาก็ทำไป ตามใจเจ้าเถิด คำด่าทอของเจ้าจะไม่สูญเปล่า เพราะหลังจากนี้ เจ้าจะได้รับ ของขวัญที่วิเศษเหลือคณียิ่งกว่าที่ได้มาแล้วถึงสามเท่าจากการถูกหยามเกียรติใน ครานี้ ฉะนั้นจงหยุดและทำตามที่ข้าบอก”

“องค์เทพี” อิลีส์กล่าว “แม่ขุนเคื่องปานใด บุรุษก็ยังคงทำตาม บัญชาของท่านทั้งสองอยู่ดี ทำเช่นนี้จะเป็นการดีที่สุด ด้วยว่าทวยเทพจะรับฟัง คำวิงวอนของผู้ที่เชื่อฟังตน”

อิลีส์วางมือลงบนด้ามดาบเงินของตนแล้วดันดาบกลับเข้าฝักตาม บัญชาของเทพีมีเนอร์วา จากนั้นองค์เทพีก็กลับขึ้นไปอยู่ท่ามกลางทวยเทพองค์ อื่น ณ โอลิมปัส ในนิवासสถานแห่งโจฟ เทพเจ้าผู้ครองโล่ตามเดิม

อิลีส์ บุตรแห่งฟีลิสเริ่มต่อว่าด่าทอราชาอคาเมมโนน บุตรแห่ง เอทรีอุสอีกครั้ง ด้วยว่าเขายังไม่คลายความโกรธเคือง “เจ้าคนขี้เหล้าเมาโง่” เขาตะโกนเสียงดัง “หน้าสุนัขใจนางกวาง ท่านไม่เคยกล้าออกไปร่วมสู้รบกับ ไพร่พล ไม่เคยออกไปดักซุ่มโจมตีกับเหล่าผู้ถูกลือชื่อ ท่านหลีกเลี่ยงการเหล่านี้ เฉกเช่นที่หลีกเลี่ยงหนีจากความตาย เพราะท่านพอใจจะเที่ยวปล้นชิงรางวัลจากผู้ ที่กระด้างกระเดื่องต่อท่านมากกว่า ท่านใช้งานไพร่พลของท่านได้ตามอำเภอใจ เพราะว่าผู้ที่อยู่ใต้ปกครองของท่านล้วนอ่อนแอ หากไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว นับแต่ นี้ไปท่านคงดูหมิ่นผู้ใดไม่ได้อีก บุตรแห่งเอทรีอุส ข้าจะบอกให้ท่านรู้ไว้และข้า ขอกล่าวคำสาบานด้วยความสัตย์ ไม่ลี้ ด้วยคทาของข้าเล่มนี้จะไม่มีวันออก หน่อ ผลิบา แตกยอด หรืองอกกิ่งใหม่ได้อีกแล้วนับจากวันที่มันได้ลาจากก้าน ที่ให้กำเนิดบนภูเขา ด้วยว่าขวานได้ปอกลอกเอาใบและเปลือกของมันออกไปจน ลิ่น และยามนี้ เหล่าบุตรแห่งกรีกได้ยึดถือมันในฐานะผู้พิพากษาและผู้พิทักษ์

คำบัญชาแห่งสวรรค์ ข้าขอสาบานอย่างจริงใจและจริงจิงว่า นับแต่นี้เหล่าบุตรแห่งกรีกที่มองหาคิลลีสด้วยความหวังลมๆ แล้งๆ จะไม่ได้เห็นใบหน้าของเขาอีก ในวันที่ท่านทุกข์ยาก ยามที่ไพร่พลของท่านล้มตายลงด้วยน้ำมือของเฮกเตอร์ ผู้โหดเหี้ยม ท่านจะช่วยอะไรพวกเขาไม่ได้เลย หัวใจของท่านจะเจ็บปวดเมื่อหวนคิดถึงยามที่ท่านดูหมิ่นผู้ที่กล้าหาญที่สุดในหมู่ชาวกรีก”

พอกล่าวจบ อคิลลีส บุตรแห่งพีลิวส ก็เอาดาบประดับหมุดทองคำของตนเคาะพื้นดินอย่างแรงก่อนจะนั่งลง ส่วนอกาเมมนอน บุตรแห่งเอเทรียส แสดงท่าทีเกรี้ยวกราดเดือดดาลอยู่ตรงที่นั่งฝั่งของตน เนสเตอร์ผู้เปี่ยมด้วยคารมคมคายจึงลุกขึ้นยืน เขาคือเจ้าแห่งวาทิลิปผู้แคล่วคล่องจากเมืองไพลอส ถ้อยคำที่เปล่งออกมาจากปากของเขานั้นหวานยิ่งกว่าน้ำผึ้งเสียอีก เขาปกครองชาวเมืองไพลอสมาสองชั่วรุ่นแล้ว และบัดนี้ก็กำลังปกครองคนรุ่นที่สามอยู่ เขากล่าวต่ออคิลลีสและอกาเมมนอนด้วยความจริงใจและเจตนาอันดี

“ด้วยความสัตย์จริง” เขากล่าว “ความทุกข์ระทมแสนสาหัสได้บังเกิดแก่ดินแดนกรีกแล้ว เปรียบกับเหล่าบุตรของเขาคงดีใจเป็นแน่ และพวกชาวทรอย์ก็คงจะยินดีปรีดายิ่งหากได้รู้ว่าท่านทั้งสอง ผู้เก่งกาจเป็นเลิศทั้งในเรื่องการต่อสู้และสติปัญญามาทะเลาะวิวาทกันเองเช่นนี้ ตัวข้านี้สูงกว่าพวกท่านจะนั้นจงฟังข้าเถิด ข้ารู้จักมักคุ้นกับเหล่ามหาบุรุษที่ยิ่งใหญ่กว่าพวกท่าน พวกเขเหล่านั้นไม่เคยเพิกเฉยต่อคำชี้แนะของข้า ข้าไม่เคยพบบุรุษใดที่จะเทียบได้กับพีริโธอุสและไดรอส ผู้นำแห่งปวงชน หรือซีเนอุส เอ็กซาดิอุส โพลีฟีมุส ผู้ดุจดั่งเทพเจ้า และเซเชอุส บุตรแห่งเอเจอุส ผู้ที่เทียบเทียมได้กับเหล่าเทพอมร พวกเขเหล่านั้นคือบุรุษที่แข็งแกร่งที่สุดที่กำเนิดมาบนโลกใบนี้ พวกเขาสุดแสนเกรียงไกร ยามที่ต้องไปสู้รบกับพวกชาวเขาป่าเถื่อนดุร้าย พวกเขาก็เอาชนะได้อย่างราบคาบ ข้าได้ออกเดินทางจากเมืองไพลอสอันห่างไกลไปอยู่ท่ามกลางบุรุษเหล่านั้นตามประสงค์ของพวกเขา และข้าต่อสู้เคียงบ่าเคียงไหล่พวกเขาราวกับเป็นคิกของตนเอง บุรุษที่มีชีวิตอยู่ในเวลานี้ ไม่มีใครต้านทานพวกเขาได้ แต่กระนั้นพวกเขาก็ยังฟังและเชื่อข้า พวกท่านเองก็ควรทำเช่นเดียวกันนั้นจะเป็นการดีที่สุด อกาเมมนอน แม้ท่านจะแข็งแกร่งเพียงใด ก็

อย่าได้คิดพาตัวดรูณีนั้นไปเลย ด้วยว่าเหล่าบุตรแห่งกรีกได้มอบนางให้แก่ อคิลลีสแล้ว และท่าน อคิลลีส อย่าได้โต้เถียงกับราชาองค์นี้อีกเลย เพราะ องค์โจฟไม่เคยประทานพรให้แก่ราชาใดเทียบเท่ากับอากาเมมนอน ตัวท่านนั้น แข็งแกร่งและมีมารดาเป็นเทพธิดาก็จริง แต่อากาเมมนอนนั้นแข็งแกร่งกว่าท่าน เพราะว่าเขามีไพร่พลใต้ปกครองมากกว่า ส่วนท่าน บุตรแห่งเอทีรุส จงระวัง โทสะของท่านเสีย ข้าขอร้อง จงเลิกทะเลาะเบาะแว้งกับอคิลลีสผู้เป็นขุมพลังใน การสู้รบของเราชาวกรีกเถิด”

พอได้ฟังเนสเตอร์กล่าวเช่นนั้น อากาเมมนอนก็ตอบว่า “ทุกสิ่งที่ท่านพูด ล้วนเป็นความจริง แต่เจ้าหนุ่มนี้ต้องหมายจะขึ้นมาเป็นนายเหนือหัวพวกเราเป็น แน่ เขาจะต้องเป็นนายทุกคน ราชาเหนือทุกคน แม่ทัพเหนือทุกคน แต่นั่นไม่มี ทางเป็นไปได้ จริงอยู่ที่เทพประทานพรให้เขาเป็นนักรบผู้ยิ่งใหญ่ แต่ว่าเหล่า เทพประทานสิทธิให้เขาพูดจาผรุสวาทต่อผู้อื่นด้วยเช่นนั้นหรือ”

อคิลลีสกล่าวแทรกขึ้นมาว่า “ข้านี้คงจะเป็นคนฉลาดขึ้นต่ำ” เขาตะโกน เสียงดัง “หากยอมมอบทุกสิ่งให้แก่ท่าน ไปออกคำสั่งผู้อื่นเถิด อย่าได้มาสั่งข้า เพราะข้าจะไม่เชื่อฟังท่านอีกต่อไปแล้ว ข้าจะบอกอีกหนึ่งเรื่องและขอให้ท่านจง จดจำถ้อยคำของข้าไว้ให้ขึ้นใจ ข้าจะไม่ต่อสู้กับท่านหรือผู้ใดเพื่อแย่งชิงนางผู้นี้ เพราะผู้ที่พรากเอานางไปก็เป็นผู้ที่มอบนางให้แก่ข้าเช่นกัน แต่ท่านจะไม่มีวันใช้ กำลังพรากเอาสิ่งอื่นใดไปจากเรือของข้าได้อีก จะลองดูก็ได้ แล้วผู้อื่นจะได้เห็น หอกของข้าแดงฉานไปด้วยโลหิตของท่าน”

หลังจากโต้เถียงกันด้วยความขุ่นเคืองแล้ว บุรุษทั้งสองก็ลุกขึ้นยืน แล้ว การประชุมที่กองเรือกรีกและพันธมิตรก็เป็นอันยุติลง อคิลลีส บุตรแห่งพีลิวส กลับไปยังกระโจมและกองเรือของตนพร้อมกับพาโทรคลุส บุตรแห่งเมนีทิวส และพวกพ้องของตน ส่วนราชาอากาเมมนอนก็ออกคำสั่งให้ลากเรือใหญ่หนึ่ง ลำลงทะเลและคัดเลือกฝีพายมายี่สิบนาย เขาส่งตัวนางดรูณีไครซีอัสลงเรือ ไปพร้อมกับเครื่องบูชาัญญสำหรับองค์เทพอพอลโลโดยมียูลิสซีสรับหน้าที่เป็น ผู้บัญชาการเรือ

เหล่าฝีพายและกัปตันพากันลงเรือและพายข้ามไปยังอีกฝั่งของทะเล

อคาเมมนอน บุตรแห่งเอทรีอุสสั่งให้คนของตนชำระล้างร่างกายให้สะอาด บริสุทธิ์ คนเหล่านั้นทำตามบัญชาและปล่อยสิ่งสกปรกโส่มมจากร่างกายลงสู่ทะเล จากนั้นพวกเขาก็ทำการบูชาญว้าวัวตัวผู้และแพะที่ยังบริสุทธิ์กันบนชายฝั่ง ค้วนไพลอยม้วนขึ้นไปยังสรวงสวรรค์ ส่งกลิ่นหอมของเครื่องสังเวยที่กำลังเผาไหม้

แม้ไพร่พลทั้งกองทัพจะกำลังง่วนอยู่กับการทำงาน แต่อคาเมมนอนมิได้หลงลืมถ้อยคำข่มขู่ที่ได้กล่าวไว้แก่อคิลลีส เขาเรียกพลเดินสารและผู้ติดตามมื่อต้อยทลธิบิอุสและยูริบาติสเข้ามาพบ “จงไป” เขาออกคำสั่ง “ไปที่กระโจมของอคิลลีส บุตรแห่งพีลิวส แล้วพาตัวนางไพรชีอีสมาที่นี่ หากเขาไม่ยอมให้นางมา ข้าจะไปที่นี่พร้อมกับคนอื่นๆ และพานางกลับมาด้วยตนเอง และหากเป็นเช่นนั้นแล้ว เราจะยิงตกที่นั่นลำบาก”

อคาเมมนอนออกคำสั่งแก่บุรุษทั้งสองอย่างชัดเจนก่อนจะให้ออกมา ทลธิบิอุสและยูริบาติสออกเดินอย่างเศร้าสร้อยไปตามชายฝั่งจนกระทั่งถึงกระโจมและกองเรือของพวกเมอร์มิดอน พวกเขาพบอคิลลีสนั่งอยู่ข้างกระโจมและกองเรือของตน เขาไม่สบอารมณ์เมื่อเห็นบุรุษทั้งสอง ทั้งคู่ยืนอยู่ต่อหน้าอคิลลีสด้วยความเคารพยำเกรง พวกเขาไม่ได้ปรึกษาพูดอะไรเลย แต่อคิลลีสรู้ว่าทั้งสองเป็นใครและกล่าวว่า “ยินดีต้อนรับผู้ถือสาร ผู้ส่งสารแห่งหวยเทพและมนุษย์ จงเข้ามาใกล้ๆ ข้านี้เถิด ข้าไม่ได้มีเรื่องอันใดกับพวกเจ้า แต่เป็นอคาเมมนอนผู้ที่ส่งพวกเจ้ามาเอาตัวไพรชีอีสต่างหากที่บาดหมางกับข้า เาเถิดพาโทรคลุสจงไปพาตัวนางมาและส่งให้พวกเขาไป แต่ข้าขอสาบานต่อเหล่าหวยเทพผู้ศักดิ์สิทธิ์ มนุษย์ และโทะสะอันดุดันของอคาเมมนอน หากผู้ใดต้องการให้ข้าช่วยเหลือจากความพินาศย่อยยับอีก คำวิงวอนของพวกเขาก็จะไม่ได้รับการตอบสนอง อคาเมมนอนเสียสติไปด้วยแรงโทะสะ และไม่ได้ยั้งคิดถึงความปลอดภัยของชาวกรีกและพันธมิตรในกองทัพเรือเลย”

พาโทรคลุสทำตามคำสั่งที่สหายรักของตนบอก เขาพานางไพรชีอีสออกมาจากกระโจมและส่งตัวนางให้กับพลเดินสารทั้งสอง พวกเขาพาตัวนางกลับไปยังกองเรือกรีกโดยที่นางมิได้เต็มใจ จากนั้นอคิลลีสก็เดินออกไปยังริมฝั่งทะเล

ลีขาวอมเทาเพียงลำพัง เขาร่ำไห้คร่ำครวญพลางมองออกไปยังห้วงน้ำเงี้ยวกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา เขายกมือขึ้นอธิษฐานถึงมารดาผู้เป็นอมตะของตน “ท่านแม่” เขาร่ำร้อง “ข้าช่างโชคร้ายที่เกิดมามีอายุขัยแสนสั้น จริงอยู่ที่โจฟ เทพอสันบาตแห่งโอลิมปัสทำให้ชีวิตแสนสั้นของข้านี้พอได้มีเกียรติอยู่บ้าง แต่ยามนี้ชีวิตข้าหาได้มีเกียรติมีศักดิ์ศรีไม่ อากาเมมนอน บุตรแห่งเอเทรียอัส ดูหมิ่นข้า เขาช่วงชิงรางวัลของข้าไป”

ขณะที่พูด อคิลลีสก็ร้องไห้เสียงดังไปด้วย เทพิดาเททิส มารดาของเขา นั่งอยู่ใต้ทะเลลึกเคียงข้างบิดาผู้เฒ่าของนางได้ยินเสียงร่ำไห้นี้ นางจึงโผล่ขึ้นมาจากเกลียวคลื่นราวกับไอมหอกสีเทาและมาทอดองค์ลงนั่งตรงเบื้องหน้าบุตรของนางขณะที่เขายืนร่ำไห้ นางเอามือลูบตัวเขาและกล่าวว่า “ลูกแม่ ไยเจ้าจึงร่ำไห้ เจ้าโศกเศร้าด้วยเรื่องอันใดกัน อย่าได้ปิดบังแม่เลย บอกแม่เถิด แม่จะได้รู้”

อคิลลีสทอดถอนใจและกล่าวว่า “ท่านรู้อยู่แล้ว ไยจึงต้องให้ข้าเล่าเรื่องที่ท่านแม่ก็รู้ดีอยู่แล้วด้วยเล่า ทพเราไปที่นครธีบีอันแข็งแกร่งของราชาอีเอท็อน¹⁹ ทำลายที่นั่นจนราบคาบ แล้วเอาทรัพย์สมบัติที่ยึดได้มาที่นี่ เหล่าบุตรแห่งกรีกแบ่งปันปันส่วนสมบัติเหล่านั้นตามความเหมาะสม และพวกเขาเลือกยกกทรุณี โจมสะคราญนามไครซีอัสให้เป็นรางวัลแด่อากาเมมนอน แต่ไครซีส นักบวชแห่งเทพอพอลโลเดินทางมาถึงกองทัพเรือกรีกและพันธมิตรเพื่อขอไถ่ตัวบุตรีของเขากลับไปด้วยค่าไถ่ก้อนโต ข้าเขายังถือคทาแห่งอพอลโลซึ่งคล้องมาลัยแห่งการวิงวอนมาด้วย เข่อ่อนวอนพวกกรีกและพันธมิตร โดยเฉพาะบุตรแห่งเอเทรียอัสทั้งสอง เพราะสองพี่น้องนั้นมีอำนาจเหนือคนทั้งกองทัพ

“พวกกรีกคนอื่นเห็นพ้องกันหมดว่าควรจะเห็นแก่นักบวชผู้นี้และรับค่าไถ่ที่เขานำมา แต่อากาเมมนอนหาได้คิดเช่นนั้นไม่ เขากล่าวว่าจาตุตันเกรี้ยวกราดใส่ นักบวชเฒ่าและขับไล่ไล่ส่งไปอย่างหยาบคาย นักบวชไครซีสจึงจำต้องล่าถอยกลับไปพร้อมกับความคับแค้นขุ่นเคือง เทพอพอลโลรักนักบวชผู้นี้มาก จึงรับฟังคำอธิษฐานของเขาและแผลงศรที่น่าสะพรึงกลัวใส่พวกไพร่พลชาวกรีก

¹⁹ อีเอท็อน คือ ราชาแห่งกรุงธีบี

และพันธมิตร ผู้คนพากันล้มตายลงเป็นอันมาก ด้วยว่าศรของเทพอพอลโล นั้นพุ่งไปทุกทิศทางท่ามกลางไพร่พลมหาศาลของกองทัพกรีก จนในที่สุดโหรา ผู้ทรงปัญญาก็แถลงไขประกาศิตแห่งอพอลโลให้พวกเราได้รับรู้ และข้าคือ คนแรกที่บอกว่า พวกเราควรจะทำให้เทพเจ้าอพอลโลคลายพิโรธ นั่นทำให้ อคาเมมอน บุตรแห่งเอเทรียส ผุดลุกขึ้นมาอย่างเดือดดาล และชมชว่จะทำ สิ่งซึ่งเขาได้กระทำลงไปแล้วแก่ข้า ยามนี้พวกชาวกรีกกำลังพาตัวนางดรูณี ไปโครซีอัส บุตรีของนักบวชผู้นั้นลงเรือไปยังเกาะโครซีพร้อมของกำนัลสำหรับ สิ่งเวทย์แห่งเทพอพอลโล แต่พลเดินสารเพิ่งจะมาพาตัวบุตรแห่งบริเซอัส นางผู้ที่ ชาวกรีกและพันธมิตรมอบเป็นรางวัลแก่ข้าไปจากกระโจมของข้าเมื่อสักครู่นี้เอง

“หากทำได้ ขอท่านแม่โปรดช่วยลูกชายผู้กล้าหาญคนนี้ด้วยเถิด ท่านจง ขึ้นไปยังเขาโอลิมปัส และหากแม้ท่านเคยกระทำคุณประโยชน์ใดแด่โจฟ ไม่ว่า จะทางกายหรือวาจา ก็ขอให้ท่านวิงวอนขอความช่วยเหลือจากมหาเทพด้วยเถิด เมื่อครั้งยังอยู่ที่เรือนของท่านพ่อ บ่อยครั้งที่ข้าได้ยินคนยกย่องว่าท่านแม่คือ ผู้เดียวในหมู่เทพอมรที่ช่วยเหลือนบุตรแห่งแซตเทิร์น²⁰ ให้แคล้วคลาดจากหายนะ ในยามที่เทพองค์อื่น ทั้งจูโน เนปจูน²¹ และพัลลัสมีเนอรวา²² หมายจะจองจำเขา เอาไว้ ท่านแม่ช่วยโจฟเอาไว้ด้วยการเรียกสัตว์ประหลาดร้อยกรขึ้นไปบนเขา โอลิมปัส เหล่าเทพและเทพีเรียกสัตว์ประหลาดตนนี้ว่าเบรียริอัส²³ แต่มนุษย์ เรียกกว่าอีจีโอ น สัตว์ประหลาดนี้แข็งแกร่งยิ่งกว่าบิดาของตนเสียอีก ดังนั้นเมื่อ เบรียริอัสนั่งลงอย่างองอาจเคียงข้างบุตรแห่งแซตเทิร์น เทพเจ้าและเทพีองค์อื่นๆ จึงรู้สึกยากเกรงไม่กล้าทำอะไรมหาเทพ ท่านจงขึ้นไปหาโจฟเถิด เพื่อความจำ

²⁰ แซตเทิร์น หรือโครนอสในปกรณัมกรีก เป็นมหาเทพและบิดาผู้ชั่วร้ายของจูปีเตอร์ พลูโต และเนปจูน แซตเทิร์นถูก จูปีเตอร์ปราบและจองจำเอาไว้ บุตรแห่งแซตเทิร์นในที่นี้จึงหมายถึงจูปีเตอร์หรือโจฟนั่นเอง

²¹ เนปจูน หรือโพเซดอนในปกรณัมกรีก คือ เทพเจ้าแห่งสายน้ำและท้องทะเล

²² พัลลัสมีเนอรวา คือ อีกชื่อหนึ่งของเทพีมีเนอรวา มีผู้เสนอแนวคิดว่า “พัลลัส” (Pallas) ซึ่งเป็นฉายานามของ มีเนอรวานี้ น่าจะมาจากคำว่า Palladion (พัลลาเดียน) ในภาษากรีกซึ่งหมายถึงดรูณี หรือผู้เยาว์วัย หรือไม้ก่อกำ จะเรียกว่า Pallo (พัลโล) ซึ่งหมายถึงการกวัดแกว่งอาวุธในภาษากรีก นอกจากนั้นยังมีตำนานเล่าว่า พัลลัส คือ สหายวัยเยาว์ที่มีเนอรวาปลั่งมือสังหารขณะที่ตัวลมหอกประลองฝีมือกัน องค์เทพีเสียใจมากจึงเอาชื่อของสหายผู้นี้ มาใช้เป็นฉายานามของตน

²³ เบรียริอัส หรืออีจีโอ น หนึ่งในสามสัตว์ประหลาดร้อยกรทำลายเคียร บุตรแห่งอาอีลัส (ท้องฟ้า) และเทอร์รา มาเตอร์ (แม่อَرْض)

ให้มหาเทพทวนนึกถึงเรื่องราวทั้งหมดนี้ กอดเข้าโจฟ วังวอนให้ประทานความช่วยเหลือแก่พวกทroy ให้ฝ่ายกรีกและพันธมิตรถูกตีโอบล้อมจนถอยร่นมา ประชิดท้ายเรือ อคาเมมอนจะได้สำนึกตนที่โง่เขลามิติดบอดหาญมาดูหมิ่นผู้ที่เก่งกาจที่สุดในกองทัพกรีกและพันธมิตร”

เมื่อได้ฟังดังนั้น เธตัสก็รำให้และกล่าวตอบว่า “ลูกแม่ ช่างน่าเศร้าเหลือเกินที่แม่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูเจ้ามา หากเจ้าได้อยู่ที่กองเรือของเจ้า ห่างไกลจากความทุกข์ระทมจนสิ้นอายุขัยคงจะเป็นการดีกว่า เพราะว่าชีวิตของเจ้านั้นแสนสั้น น่าเศร้าที่เจ้าทั้งอายุสั้นและต้องเผชิญความทุกข์ระทมมากกว่าผู้ใดในวัยเดียวกัน โชคร้ายเหลือเกินที่เจ้าต้องเกิดมา แต่เอาเถิดลูก แม่จะขึ้นไปที่ยอดเขาหิเมโอลิมปัสและเล่าเรื่องนี้ให้โจฟฟัง เพื่อมหาเทพจะยอมรับฟังคำวิงวอนจากเรา ระหว่างนี้เจ้าจงอยู่ที่กองเรือ พุ่มพักโทสะที่เจ้ามีต่อพวกกรีก และปลีกตัวจากการต่อสู้ เมื่อวานนี้โจฟเพิ่งจะเดินทางไปเยี่ยมเยียนโอซีอานัส²⁴ เพื่อกินเลี้ยงกับพวกชาวเอริโอเปีย เทพองค์อื่นก็ติดตามไปด้วย มหาเทพจะกลับมาที่โอลิมปัสในอีกสิบสองวัน เมื่อนั้นแม่จะไปที่คฤหาสน์ปฐพีของโจฟและอ้อนวอน แม่เชื่อว่าจะเกลี้ยกล่อมมหาเทพได้”

พอพูดจบเธตัสก็จากไป ทิ้งให้บุตรของนางอยู่กับความคับแค้นใจที่ต้องพรากจากนางดรูณีไบรซีอัส ในระหว่างนั้นยูลิสซีสก็เดินทางไปจนถึงเกาะไครซีพร้อมกับเครื่องบูชาญญ ขณะที่ล่องเรือเข้าไปในอ่าว พวกเขาช่วยกันม้วนใบเรือขึ้นและนำไปเก็บไว้ในระวางเรือ ก่อนจะหย่อนเชือกกระโยงหัวเรือ ลดเสากระโดงเรือลงมากีบเข้าที่ และพายเรือตรงไปยังจุดส่งตัวนางดรูณีไบรซีอัส พอถึงที่หมายพวกเขาก็โยนหินผูกเรือที่มีเชือกพวนผูกโยงเอาไว้ลงจากเรือ เสร็จแล้วก็พากันขึ้นไปบนฝั่งและวางเครื่องบูชาญญแด่เทพอพอลโลน โนมงามไครซีอัสก็ลงมาจากเรือเช่นกัน ยูลิสซีสพานางไปยังแท่นบูชาเพื่อส่งตัวนางให้ถึงมือผู้เป็นบิดา “ไครซีล” เขากล่าว “ราชาอคาเมมอนมีบัญชาให้ชำนานุตรีมาคืนแก่ท่าน และให้ทำพิธีสังเวยแด่เทพอพอลโลนในนามของชาวกรีกและ

²⁴ โอซีอานัส คือ มหาหนทีสายใหญ่ที่โอบล้อมโลกเอาไว้ และเป็นบุตรแห่งคาอัสและเทอ์รา มาเตอร์

พันธมิตร เพื่อให้องค์เทพเจ้าที่กำลังนำพาความทุกข์ระทมมาสู่ชาวกรีกยามนี้ หายขุนเคืองใจ”

พูดจบยูลิสซีสก็ส่งตัวใครชี้อีสคืนให้บิดาของนาง นักบวชใครชีสรับตัว บุตรีก็กลับคืนไปอย่างยินดี จากนั้นทั้งหมดก็ช่วยกันจัดเรียงเครื่องบูชาัญญอันศักดิ์สิทธิ์รอบแท่นบูชาเทพอพอลโลอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย พวกเขาล้างมือและหยิบข้าวบาร์เลย์มาโปรยลงบนตัวสัตว์บูชาัญญขณะที่ใครชีสยกมือขึ้นและเปล่งเสียงสวดภาวนาในนามของพวกเขา “โปรดสดับรับฟังข้า” เขาส่งเสียงดัง “เทพเจ้าแห่งคันศรเงิน ผู้ปกป้องเกาะใครชีและเมืองซิลลาลันศักดิ์สิทธิ์ ผู้ปกครองเกาะเทเนดอสด้วยอำนาจ โปรดสดับรับฟังเนกเซนที่ท่านเคยรับฟัง คำวิงวอนของข้าก่อนหน้านั้นและนำพาความลำบากแสนสาหัสมาสู่ชาวกรีกและพันธมิตร โปรดสดับรับฟังข้าอีกคราและหยุดยั้งโรคระบาดน่าสะพรึงกลัวนี้ไม่ให้มากกว่าการตายชาวกรีกด้วยเถิด”

นักบวชใครชีสสวดวิงวอนเช่นนั้น และเทพอพอลโลก็รับฟังคำวิงวอนของเธอ เมื่อสวดภาวนาจบและโปรยเมล็ดข้าวบาร์เลย์เสร็จแล้ว บุรุษเหล่านี้ก็ดึงหัวของสัตว์บูชาัญญจากด้านหลังให้พวกมันเงยหน้าขึ้นและลงมือสังหารพวกมัน จากนั้นจึงถลกหนัง พวกเขาตัดเอาเนื้อส่วนกระดูกโคนขาของสัตว์เหล่านั้นออกมา พันด้วยไขมันสองชั้น แล้วเอาชิ้นเนื้อสดบางส่วนมาวางทับ พอเสร็จแล้ว นักบวชใครชีสก็วางท่อนกระดูกเหล่านั้นลงบนกองไฟและราดไวน์ลงไป ส่วนพวกชายหนุ่มยืนถือเหล็กเสียบเนื้ออย่างห่ามอยู่ใกล้กับเขา เมื่อกระดูกโคนขาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม และพวกเขาได้ลิ้มรสเนื้ออย่างแล้วก็แล่เนื้อที่เหลือเป็นชิ้นเล็กๆ เอาเหล็กย่างเสียบ เมื่อนำเนื้อไปย่างจนสุกได้ที่ ก็ยกเหล็กย่างออกมาจากกองไฟ พอทำงานทุกอย่างเสร็จสิ้นและเตรียมงานเลี้ยงจนพร้อมสรรพแล้ว เหล่าบุรุษก็พากันกินเนื้ออย่างนั้น ทุกคนได้กินจนอิ่มหนำและรู้สึกลำเอียง เมื่อพวกเขากินดื่มจนพอแล้ว บรรดาเด็กรับใช้ก็แจกจ่ายเครื่องดื่มบูชาให้กับทุกคน จากนั้นจึงเทไวน์ผสมกับน้ำลงในชามผสมจนเต็มและส่งไปรอบวง

ตลอดทั้งวัน พวกชายหนุ่มบูชาเทพอพอลโลด้วยบทเพลงสรรเสริญและประสานเสียงร้องเพลงสวดอย่างรื่นเริง อพอลโลฟังใจในเสียงขับร้องของพวกเขา

เขา พอพระอาทิตย์ตกและท้องฟ้ามีดลง พวกเขาก็พากันล้มตัวลงนอนข้างเขือก พวนท้ายเรือ และเมื่อเทพีรุ่งอรุณ ธิดาแห่งยามเช้า ปรากฏกายพร้อมกับองค์ลี ลีกุลลาบของนาง เหล่าบุรุษชาวกรีกก็ล่องเรือกลับไปยังกองทัพของตน เทพ อพอลโลส่งกระแสลมที่เป็นใจมาให้ พวกเขาจึงยกเสากระโดงขึ้นและชักใบเรือ สีขาวขึ้นสูง เมื่อลมพัดจนใบเรือโป่งพอง เรือก็แล่นฉิวผ่านหัวน้ำลึกสีน้ำเงิน ไป ฟองคลื่นกระทบกับหัวเรือขณะที่เรือพุ่งทะยานไปข้างหน้า พอกลับมาถึง กองทัพเรือกรีกและพันธมิตรที่ตั้งค่ายกระจายตัวออกไปเป็นวงกว้างใหญ่ไพศาล แล้ว พวกเขาก็ลากเรือขึ้นไปบนฝั่งตรงบริเวณพื้นทรายที่สูงและแห้ง เอาไม้ค้ำ ที่แข็งแรงมาหนุนใต้ลำเรือ ก่อนจะมุ่งหน้ากลับไปยังกระโจมและเรือของตนเอง

อคิลลีสยังคงอยู่ที่กองเรือของเขา ฝ้าพุ่มพักโทสะที่มีต่อกาเมมนอน เขาไม่ได้เข้าร่วมการประชุมสภาอันทรงเกียรติ และไม่ได้ออกไปสู้รบ จิตใจของเขาว่าวุ่น โหยหาการศึกษาและเสียงสีหนาท

ผ่านไปสิบสองวัน เหล่าเทพอมรก็กลับมายังเขาโอลิมปัสโดยมีโจฟนำ หน้ามา เทพธิดาเทติสหาได้เพิกเฉยต่อภาระหน้าที่ซึ่งผู้เป็นบุตรได้มอบหมาย ให้แก่นางไม่ นางขึ้นมาจากใต้ท้องทะเลและเดินทางผ่านสรวงสวรรค์อันงดงาม มุ่งหน้าไปยังโอลิมปัสตั้งแต่เช้าตรู่ นางพบโจฟ บุตรผู้ยิ่งใหญ่แห่งเซตเทิร์นนั่ง อยู่ลำพังบนยอดสูงสุดของเทือกเขา เทติสทรุดตัวลงนั่งเบื้องหน้าโจฟ มือซ้าย จับที่หัวเข่าและมือขวาแตะตรงปลายคางของมหาเทพ แล้วนางก็กล่าวคำวิงวอน

“เทพบิดาโจฟ ในบรรดาอมตชนทั้งมวล หากแม้ตัวข้านี้เคยทำสิ่งใด ที่เป็นคุณต่อท่าน ไม่ว่าจะด้วยกายหรือวาจาแล้ว ก็ขอให้ท่านได้โปรดสดับรับ ฟังคำวิงวอนของข้า และประทานเกียรติยศแก่บุตรของข้าด้วยเถิด อายุขัยของ เขาถูกบั่นจนเหลือสั้นนัก ราชาอากาเมมนอนหยามเกียรติเขาด้วยการช่วงชิงเอา รางวัลของเขาไปเป็นของตน ด้วยเหตุนั้น ข้าจึงมาขอให้ท่านประทานเกียรติยศ แก่เขา ได้โปรดเถิดเทพผู้ทรงปัญญาแห่งโอลิมปัส โปรดมอบชัยชนะให้แก่พวก ทROYจนกว่าพวกกรีกจะยอมให้สิ่งที่บุตรข้าสมควรได้รับแก่เขาและมอบทรัพย์ สมบัติให้เขาเป็นการชดเชย”

โจฟนั่งเงียบไปครู่หนึ่งโดยที่เทติสจับเข่าทั้งสองข้างของมหาเทพเอาไว้โดย

ไม่ได้พูดอะไร จากนั้นนางก็เอ่ยปากอ้อนวอนอีกเป็นคราวที่สอง “ท่านจงพยักหน้าตกลงเถิด” นางกล่าว “สัญญากับข้า หรือมิเช่นนั้นก็ปฏิเสธข้าเถิด ท่านไม่ต้องอย่าเกรงสิ่งใด ข้าจะรู้ว่าท่านชิงชังข้าเพียงไร”

เมื่อได้ฟังดังนั้น โจฟก็ให้ว่านใจเป็นอันมาก จึงกล่าวตอบเชทิสไปว่า “ข้าจะต้องเจอปัญหาใหญ่แน่หากเจ้าเลี่ยมให้ข้าผิดใจกับจูโนเช่นนี้ นางคงจะได้ที่พูดจาเหน็บแนมยั่วโห้สะซ้ำ กระทั่งยามนี้ นางก็ยังต่อว่าด่าทอข้าต่อหน้าเทพองค์อื่นอยู่ไม่เว้นวัน กล่าวหาว่าข้าให้ความช่วยเหลือพวกทรอเย เจ้าจึงกลับไปเถิด อย่าให้นางรู้ว่าเจ้ามาที่นี่ ข้าจะใคร่ครวญเรื่องนี้และจะทำตามที่เจ้าปรารถนา เห็นหรือไม่ ข้าพยักหน้าแล้ว เจ้าเชื่อข้าได้ นี่คือการสัญญาที่แน่นแฟ้นที่สุดเท่าที่ข้าจะมอบให้แก่เทพองค์ใดได้ หากได้พยักหน้าตกลงแล้ว ข้าไม่เคยคืนคำ หลอกลวง หรือไม่ทำตามคำพูด”

ระหว่างที่กล่าว โจฟ บุตรแห่งเซตเทิร์นก็ก้มเศียรสัส้มลง เกศากลิ่นหอมพุ่งสะบัดไปมาอยู่บนเศียรแห่งมหาเทพอมรจนกระทั่งเขาโอลิมปัสสั่นสะเทือน

เมื่อโจฟและเชทิสวางแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วก็แยกย้ายกัน โจฟกลับไปยังนิवासสถานของตน ส่วนเทพธิดาเชทิสนั้นลงมาจากเขาโอลิมปัสอันงดงาม แล้วพุ่งตัวกลับสู่ห้วงทะเลลึก เหล่าเทพพากันลุกขึ้นจากอาสน์ที่นั่งอยู่ก่อนราชาของพวกตนจะมาถึง ไม่มีเทพองค์ใดหาญกล้านั่งนิ่งอยู่กับที่ ทั้งหมดลุกขึ้นยืนเมื่อโจฟเดินเข้ามา มหาเทพนั่งลงประจำที่ของตน เมื่อได้เห็นโจฟ จูโนก็รู้ได้ทันทีว่า สวามีของนางและเชทิสผู้ปราดเปรียว ธิดาแห่งเงือกเฒ่าได้รวมหัวกันวางแผนการเจ้าเล่ห์ ไม่รอช้า จูโนเอ่ยปากต่อว่าโจฟในที่ “จอมเจ้าเล่ห์” นางร้องเสียงดัง “คราวนี้ท่านลอบหารือกับเทพองค์ใดอีก ท่านแอบจัดการเรื่องนั้นเรื่องนี้ลับหลังข้าอยู่เรื่อย ข้ายังไม่เคยบอกให้ข้ารู้เลยสักครั้ง หากท่านจะกรุณาโปรดบอกข้าที่เกิดว่าท่านประสงค์จะทำสิ่งใด”

“จูโน” ราชาแห่งทวยเทพและมวลมนุษยย์กล่าวตอบ “อย่าได้คิดว่าเจ้าควรจะได้ล่วงรู้ทุกประสงค์ของข้า แม้เจ้าจะเป็นมเหสีของข้า แต่ก็ไมอาจเข้าใจประสงค์ของข้าได้ทั้งหมด เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม จะไม่มีผู้ใดที่ได้ล่วงรู้ก่อนเจ้า

แน่ ไม่ว่าจะเป็นเทพหรือมนุษย์ แต่ในระหว่างที่ข้ายังคงตั้งใจที่จะเก็บเรื่องนี้ไว้กับตัว เจ้าก็ไม่ควรสอดรู้หรือถามซักใช้อะไรทั้งนั้น”

“บุตรแห่งเซตเทิร์นผู้นำเกรงขาม” เทพีจูโนกล่าวตอบ “นี่ท่านพูดเรื่องอะไรกัน ข้าหรือสอดรู้และถามซักใช้ ไม่เคยเสียหน่อย ข้าปล่อยให้ท่านทำตามใจตนเองทุกเรื่อง แต่ข้าสังหรณ์ใจว่าเฮทิส ธิดาแห่งเงือกเผ่าจะมาเกลี้ยกล่อมท่าน เพราะนางเพิ่งจะขึ้นมาหาและกอดเข้าวิงวอนท่านเมื่อเช้านี้เอง ข้าจึงเชื่อว่าท่านได้ให้สัญญากับนางว่าจะประทานเกียรติยศแก่อิลลีส และสังหารผู้คนมากมายในกองทัพเรือของพวกกรีกและพันธมิตร”

“มเหสี” โจฟกล่าว “ไม่ว่าข้าจะทำสิ่งใด เจ้าเป็นต้องระแคะระคายสงสัยและล่วงรู้เข้าจนได้ แต่ถึงรู้ไปก็ไม่ได้เป็นคุณอันใดต่อเจ้า ข้ามีแต่จะชิงชังเจ้ามากกว่าเดิมเสียอีก และเจ้าเองนั้นแหละจะตกที่นั่งลำบาก เมื่อเจ้าพูดออกมาแล้ว ข้าก็ตั้งใจจะทำเช่นที่เจ้าว่านั่นแหละ ฉะนั้นจงนั่งลงและหุบปากเสียตามที่ข้าสั่ง เพราะหากว่าข้าได้ลงมือแล้วต่อให้ทั้งสวรรค์จะเข้าข้างเจ้าก็เปล่าประโยชน์”

พอได้ยินดังนั้น เทพีจูโนก็รู้สึกหวาดกลัว นางจึงสะกดกลั่นความตึงตึงของตนเอาไว้และนั่งลงเงียบๆ เหล่าเทพสวรรค์ที่อยู่ ณ นิवासสถานแห่งโจฟ ล้วนกังวลใจกันถ้วนหน้า จนกระทั่งวัลแคน²⁵ เทพเจ้าแห่งการช่างผู้หลักแหลม ต้องคิดหาทางปลอบใจจูโนมารดาของตนให้สงบลง “คงไม่ดีแน่” เขากล่าวกับตนเอง “หากท่านพ่อท่านแม่โต้เถียงกันและทำให้สวรรค์โกลาหลุ่นวายเพียงเพราะพวกนรชาติกลุ่มหนึ่ง หากทั้งสองประสงค์จะกระทำสิ่งเลวร้ายเช่นนั้น งานเลี้ยงของพวกเราเหล่าเทพก็คงจะหาความสุขสำราญไม่ได้ ข้าจะมอบคำแนะนำแด่ท่านแม่ และท่านแม่ย่อมต้องรู้ดีเกี่ยวกับการผูกมิตรสมานฉันท์กับโจฟ บิดาผู้เป็นที่รักของข้าคือทางเลือกที่ดีกว่า มิเช่นนั้นแล้วเทพบิดาคงจะตำหนิดำทอนางและทำให้งานเลี้ยงของพวกเราหมดสนุก หากเทพเจ้าสายฟ้าแห่งโอลิมปัสประสงค์จะโยนพวกเราทุกคนออกไปจากนิवासสถานแห่งนี้ ก็ย่อมทำได้ เพราะที่ท่านนั้นแข็งแกร่งเหนือใคร ฉะนั้นจะต้องพูดกับท่านด้วยวาจาที่รื่นหู ไม่นาน

²⁵ เทพวัลแคน หรือเฮฟเอดตุสในปรมาณูกรีก คือ เทพเจ้าชาพิการ บุตรแห่งจูปีเตอร์และจูโน เขาได้ชื่อว่าเป็นเทพแห่งไฟ เชี่ยวชาญด้านงานประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชุดเกราะ ดาบ และอุปกรณ์การเกษตร